

La violència

Mn. Joan Costa

Només cal llegir un sol dia el diari per adonar-nos del grau de violència que és present al nostre món. El dia que escric aquest article hi trobem, per exemple, la mort de dos periodistes a la ciutat d'Homs, un esment a ETA, les protestes violentes d'estudiants a València, anuncis de vagues per part dels sindicats, els afers sexuals d'un dirigent polític acusat de proxenetisme, desnonaments per causa de la crisi, cinc morts en un tiroteig a Atlanta, un periodista que parla de quaranta milions de nens que «no existeixen» degut a les condicions infrahumanes de vida que pateixen, un altre mort per unes protestes a Kabul, dones maltractades i un llarg etcètera.

D'una cosa en tenim prou experiència: la violència duu a un carreró sense sortida. Qui davant la violència patida respon amb una nova violència contra l'agressor, el resultat final serà un major grau de violència on tots surten perdent. La societat que fa seva la llei del Talió –ull per ull i dent per dent– acabarà, irònicament, amb tots els seus ciutadans cecs i desdentats. Com deia Joan Pau II, la violència mai no resol els conflictes, ni tan sols disminueix les seves dramàtiques conseqüències. De fet, amb paraules d'un gran defensor de la no violència, Martin Luther King, la violència crea més problemes socials que els que resol. I si de fet semblava que aquest camí duia a una certa solució, cal no oblidar el que afirmà un altre gran personatge de la història, Mahatma Gandhi: El que s'obté amb violència només es pot mantenir amb violència.

Hi ha moltes modalitats d'exercir la violència: familiar, cultural, econòmica, laboral, política, internacional, psicològica, física, etc. Quines són les causes? En trobem de moltes menes, però rere tota violència hi ha un menyspreu de la dignitat humana, un no reconeixement dels drets i deures, una manca de domini d'un mateix, un abús de l'altre. Tota violència és una manifestació d'inhumanitat i és, sobretot, una manca d'estimació i de fraternitat. La violència és la conseqüència del desamor. Cal, doncs, una tasca educativa urgent, cal ensenyar a estimar, si volem fer realitat la civilització de l'amor, si volem un món veritablement humà.

Sovint les causes de la violència provenen del mateix àmbit familiar. La violència a la família és la base de tanta violència social. Si entre pares i fills no s'estimen prou, s'estimaran aquells amb els que no hi ha vincles de sang? És impossible. Escandalitza conèixer les estadístiques de violència familiar al nostre país, bé sigui entre els esposos, el que s'anomena violència de gènere, bé sigui entre pares i fills. Sovint la premsa se'n fa ressò. I això que es tracta d'un «país civilitzat». Imagineu-vos què passa en altres llocs del nostre món on encara hi ha legislacions que, per exemple, permeten la lapidació.

Altres causes de la violència són *la pobresa i les injustícies estructurals*, que duen a veure l'altre sovint com a enemic; *la impietat*, que per ambició o perversió fa que els homes sotmetin els altres als propis interessos, abusant, explotant, o menyspreant les persones; *La influència dels mitjans de comunicació massiva*, tot proposant models que dificulten d'aprendre a estimar; *l'hedonisme o consumisme*, que redueix les persones a objectes d'ús i no a subjectes d'estimació; i *la fragilitat humana*, la debilitat de la voluntat i la manca de domini de les passions, que incapacita per a l'entrega i, per tant, per a saber estimar, i acaba amb l'ús i abús dels altres.

Per a sortir de la violència cal, doncs, en primer lloc una lluita sincera per la justícia. Sense justícia s'abona el terreny a la violència. Cal, a més, com ja hem dit, tota una tasca educativa per a descobrir el valor i les exigències de la dignitat humana. Cal, sobretot, ensenyar a estimar, però amb un amor capaç de superar les

injustícies amb el perdó, amb no tornar mal per mal i, més encara, tornar bé per mal. No hi ha un altre camí si volem fer un món veritablement humà.

Jesús n'és el model i qui ho possibilita. «Sense mi res no podeu», digué nostre Senyor, i ens manà d'estimar fins i tot l'enemic. Sant Pau ens exhorta: «Que l'amor no sigui fingit. Fugiu del mal, abraceu-vos al bé. Estimeu-vos afectuosament com a germans, avanceu-vos a honorar-vos els uns als altres. [...] Beneïu els qui us persegueixen. Beneïu, no maleïu. [...] No torneu a ningú mal per mal; mireu de fer el bé a tothom. Si és possible, i fins on depengui de vosaltres, estigueu en pau amb tothom. [...] No et deixis vèncer pel mal; al contrari, venç el mal amb el bé.» (Rm, 12 9-20).

